

ბროშურა გამოცემულია სსიპ „საინფორმაციო ცენტრის ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ“ მიერ, საქართველოს უსაფრთხოებისა და განვითარების ცენტრის დირექტორის გიორგი გოგუაძის თანაავტორობით, ამერიკის შეერთებული შტატების სახელმწიფო დეპარტამენტის მხარდაჭერით. გამოთქმული მოსაზრებები შესაძლებელია არ ასახავდეს დონორის პოზიციას.

ნატოსა და ევროკავშირის შესახებ
საინფორმაციო ცენტრი
შ. დადიანის 2/1, თავისუფლების მოედანი
0105, თბილისი, საქართველო
ტელ: 215 81 00
WWW.INFOCENTER.GOV.GE

7. ევროკავშირის ბუნება საქართველოს მიმართ რეალურად სანდო პოლიტიკა გეგმავს

2018 წელს, საქართველოს სავაჭრო ბრუნვამ ევროკავშირის ქვეყნებთან 3 359.4 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის შესაბამის მაჩვენებელს 17.7 პროცენტით აღემატება. გავრცელებულია მოსაზრება, რომ ევროკავშირის ბაზარზე საქართველოდან მხოლოდ რამდენიმე სახეობის ხილი თუ იყიდება. სინამდვილეში კი, ფაქტები სხვა გარემოებებს გვაჩვენებს. 2018 წლის პირველი ექვს თვის მონაცემებით, ევროკავშირში სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის ექსპორტი 31%-ით (18.1 მლნ. აშშ დოლარით) გაიზარდა და 76.6 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა, ხოლო სამეურნეო პროდუქციის ექსპორტი გაიზარდა 19%-ით (46.9 მლნ. აშშ დოლარით მეტი) და 291.2 მლნ. აშშ დოლარი შეადგინა.

სპირტიან სასმელებთან, მინერალურ წყლებთან, ღვინოსთან, თხილთან და ხილის ჯემებთან ერთად, საქართველომ აქტიურად დაიწყო ისეთი პროდუქციის გაყიდვა როგორცაა, სპილენძის მადანი და კონცენტრატები, აზოტოვანი სასუქები, ფეროშენადნობები, ნედლი ნავთობი და ა.შ. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ევროკავშირის ბაზარზე საქართველოს პირველად მიეცა შესაძლებლობა აწარმოოს ცხოველური წარმოშობის საკვები პროდუქციის ექსპორტი, კერძოდ გაიტანოს თაფლი, ასევე შავი ზღვის თევზი და თევზპროდუქტები.

მნიშვნელოვანია, რომ ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის (DCFTA) ეფექტიანად ათვისების შემდეგ, ჩვენი ექსპორტი გაიზარდება, როგორც სასოფლო-სამეურნეო, ასევე სამრეწველო პროდუქციის მიმართულებით.

8. ევროკავშირთან ვაჭრობა ჩვენ სხვა სავაჭრო პარტნიორებთან გვაშორებს

საქართველო-ევროკავშირის შორის ვაჭრობას არ აქვს გავლენა სხვა სახელმწიფოებთან სავაჭრო ბრუნვაზე და ზოგადად ეკონომიკურ თანამშრომლობაზე. ასოციაციის შესახებ შეთანხმება და ევროკავშირთან სხვა თანამშრომლობის ფორმატები არცერთ ეტაპზე არ განიხილავენ საქართველოს სავაჭრო პარტნიორების პრიორიტეტიზაციას. მეტიც, შეიძლება ითქვას, რომ ევროინტეგრაციის პროცესში დაგეგმილი და მიმდინარე რეფორმები კიდევ უფრო მეტად გაზრდის საქართველოში წარმოებული პროდუქციის ხარისხს და იმიჯს მსოფლიოს მასშტაბით. ეს ყველაფერი კი დაეხმარება ქვეყანას უფრო მაღალი შემოსავლის მიღებასა და სხვადასხვა სავაჭრო პარტნიორებთან ურთიერთობების გაღრმავებაში, მათ შორის ისეთ სახელმწიფოსთან, როგორცაა ჩინეთი, დსთ-ს ქვეყნები და სხვა.

9. ევროკავშირი არ ერთვება საქართველოში კონფლიქტების მოგვარების საკითხში

ევროკავშირი მტკიცედ უჭერს მხარს საქართველოს სუვერენიტეტსა და ტერიტორიულ მთლიანობას საერთაშორისოდ აღიარებულ საზღვრებში და წამყვან როლს ასრულებს კონფლიქტის მშვიდობიანი დარეგულირების პროცესში. 2008 წლის რუსეთ-საქართველოს ომის დროს სწორედ ევროკავშირის შუამავლობით მოხერხდა რუსეთსა და საქართველოს შორის ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების დადება. კონფლიქტის გრძელვადიანი მოგვარების პროცესში ევროკავშირის განსაკუთრებულ მხარდაჭერას და ჩართულობას ადასტურებს მის მიერ მთელი რიგი ინსტრუმენტებისა და ფორმატების ამოქმედება უშუალოდ რუსეთ-საქართველოს კონფლიქტთან დაკავშირებით, კერძოდ:

- ★ ევროკავშირმა დანიშნა **სპეციალური წარმომადგენელი საქართველოში კრიზისის საკითხებში**, რომლის ამოცანაა, ხელი შეუწყოს კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების პროცესში ევროკავშირის ჩართულობას.
- ★ ევროკავშირი წარმოადგენს **ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებებს* თანათავმჯდომარეს**.
- ★ ევროკავშირს საქართველოში მოვლენილი ჰყავს **სადამკვირვებლო მისია (European Union Monitoring Mission)**, რომლის მანდატი ვრცელდება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე და გულისხმობს 2008 წლის 12 აგვისტოს ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების შესრულებაზე მონიტორინგის განხორციელებას. მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთი ზღუდავს მისიის შესვლას საქართველოს ოკუპირებულ ტერიტორიებზე, ევროკავშირის სადამკვირვებლო მისიას, როგორც ადგილზე ოპერირებად ერთადერთ საერთაშორისო მისიას, აქვს უმნიშვნელოვანესი დატვირთვა ვითარების ესკალაციის პრევენციისა და სტაბილურობის უზრუნველყოფის საქმეში.

ევროკავშირი ახორციელებს **არალიარებისა და ჩართულობის პოლიტიკას** კონფლიქტის გრძელვადიანი მოგვარების ხელშეწყობის მიზნით, რომელიც გულისხმობს, ერთი მხრივ, **საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის მხარდაჭერას საერთაშორისოდ აღიარებულ საზღვრებში** და, მეორე მხრივ, ომით და საოკუპაციო ხაზებით გაყოფილ საზოგადოებებს შორის **ჩართულობისა და ნდობის აღდგენის ხელშეწყობას**. ამასთან, ევროკავშირი ერთ-ერთი უმსხვილესი კონტრიბუტორია გაყოფილ საზოგადოებებს შორის შერიგების, ხალხთაშორისი კონტაქტებისა და ურთიერთობების ხელშეწყობის საქმეში.

10. ევროკავშირი აღარ ფართოვდება, რაც არ უნდა გეგმავთო ჩვენ გარე არ მივითვლებ

ხშირად ვრცელდება მოსაზრება, რომ ევროკავშირის გაფართოების პროცესი წლების წინ დასრულდა და ახალი წევრების მიღებით გადაიღალა. აღნიშნული მოსაზრება მცდარია, რაზეც 2018 წლის 6 თებერვალს, ევროკომისიის მიერ დასავლეთ ბალკანეთის რეგიონის ქვეყნების ევროკავშირში გაწევრების შესახებ გამოქვეყნებული სტრატეგიაც შეტყვევებს. ახალი სტრატეგია ბალკანეთის რეგიონის ქვეყნებს ევროკავშირის წევრობის რეალურ პერსპექტივას სთავაზობს და მათი გაწევრების თარიღად 2025 წელს ასახელებს. ის ფაქტი, რომ ამ ეტაპზე ევროკავშირის წევრობის კანდიდატის სტატუსით დასავლეთ ბალკანეთის ოთხი სახელმწიფო (ალბანეთი, ყოფილი იუგოსლავიის რესპუბლიკა მაკედონია, მონტენეგრო, სერბეთი) სარგებლობს, აქარწყლებს მითს იმის შესახებ, რომ ევროკავშირი აღარ ფართოვდება. ასევე, აღსანიშნავია, რომ სულ რაღაც, 5 წლის წინ გაერთიანებას ხორავატია შეუერთდა.

ევროკავშირის გაფართოებაზე ღიად საუბრობენ ევროკავშირის მაღალი რანგის წარმომადგენლები და აფიქსირებენ, რომ ორგანიზაციის გაფართოების პროცესი არათუ დასრულდა, არამედ პირიქით, აქტიურ ფაზაში გადავიდა.

ამრიგად, ევროკავშირში გაწევრებისათვის მნიშვნელოვანია, ჩვენი მხრიდან მაქსიმალურად გამოვიყენოთ ის შესაძლებლობები, რასაც ორმხრივი ურთიერთობები გვაძლევს, მივმართოთ ძალისხმევა რეფორმებისა და ეკონომიკის განვითარებისკენ და მოვამზადოთ საფუძვლიანი ნიადაგი წევრობისთვის.

* ჟენევის საერთაშორისო მოლაპარაკებები წარმოადგენს რუსეთსა და საქართველოს შორის მოლაპარაკებების ერთადერთ ფორმატს, რომელშიც საერთაშორისო აქტორების ჩართულობით (ევროკავშირი, გაერო, ეუთო — თანათავმჯდომარეები, აშშ — მონაწილე) რუსეთი და საქართველო განიხილავენ კონფლიქტთან და ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების შესრულებასთან დაკავშირებულ საკითხებს. ფორმატი შეიქმნა რუსეთსა და საქართველოს შორის 2008 წლის 12 აგვისტოს ევროკავშირის შუამავლობით დადებული ცეცხლის შეწყვეტის შეთანხმების საფუძველზე.

1. ევროკავშირის ღირებულებები ქართულთან შეუთავსებაელია

ისტორიულად, საქართველოს საგარეო პოლიტიკა და მისი არჩევანი ყოველთვის დასავლური სამყაროსკენ სწრაფვით იყო განპირობებული. ჩვენი ქვეყნის ქრისტიანულმა ღირებულებებმა, რაც გულისხმობს ტოლერანტობას, შემწყნარებლობას, საზოგადოების ყველა ინდივიდის თავისუფლებას, სამართლიანობასა და ოჯახისადმი განსაკუთრებულ პატივისცემას – საქართველოს მოსახლეობის დასავლურ მისწრაფებებს ნაყოფიერი ნიადაგი მოუშადა. ევროპული კავშირიც სწორედ ქრისტიანულ საფუძვლებსა და მორალზე დგას, რაც მას საშუალებას აძლევს, იყოს მრავალფეროვანი და თავისუფლების იდეაზე დაშენებული ერთობა.

დეკლარირებულად, ევროკავშირი შემდეგ ძირითად ფასეულობებს ეყრდნობა: ადამიანის ღირსებისა და უფლებების პატივისცემა, თავისუფლება, დემოკრატიული მმართველობა, თანასწორობა და კანონის უზენაესობა. თუ გადავხედავთ ჩვენივე კონსტიტუციას, ის პირდაპირ იმეორებს ზემოთ ჩამოთვლილ ღირებულებებს. თუმცა, კონსტიტუციის გარეშეც, საქართველოსთვის ღირსებისა და თავისუფლების, ისევე როგორც დემოკრატიული მმართველობის დახვეწისა და თანასწორობის იდეა, ყოველთვის იყო მისი ბუნებრივი ნაწილი.

2. ევროკავშირი ოჯახურ ღირებულებებს ებრძვის

ოჯახური ღირებულება და ფასეულობა მისი წევრების ურთიერთპატივისცემასა და სიმტკიცეს გულისხმობს. ხშირად ვრცელდება მოსაზრება, რომ ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოებისთვის ოჯახი უცხო ცნებაა და განქორწინებათა რიცხვი განსაკუთრებით მაღალია. შედარებისთვის, მეორე და მესამე ქორწინების პროცენტული მაჩვენებელი გაცილებით მაღალია რუსეთის ფედერაციაში (52%), ვიდრე მაგალითად, იტალიაში, ლიეტუვაში, გერმანიაში, ბულგარეთში, ლატვიასა და ა.შ.

ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოები მნიშვნელოვან ყურადღებას აქცევენ ოჯახში ძალადობისა და ჩაგვრის წინააღმდეგ პოლიტიკის შემუშავებას. ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ პროგრამის ფარგლებში საქართველომ ევროკავშირისგან ასეულობით ათასი ევროს ოდენობით დაფინანსება მიიღო.

მნიშვნელოვანია, რომ ევროკავშირს არ აქვს არანაირი მოთხოვნა (არც წერილობითი და არც ზეპირი) არც ერთი ქვეყნის მათ შორის, საქართველოს მიმართ, რომელიც ერთი და იმავე სქესის მქონე პირთა ქორწინების დაკანონებას ითვალისწინებს. ევროკავშირის წევრი ყველა ქვეყანა, სადაც ერთნაირსქესიანთა ქორწინება დაკანონებულია, მოქმედებს საკუთარი მოსახლეობის შეხედულებების შესაბამისად. აღსანიშნავია, რომ ევროკავშირის წევრ ქვეყნებში არიან ისეთებიც, სადაც ერთი და იმავე სქესის მქონე პირთა ქორწინება აკრძალულია და არც სამოქალაქო პარტნიორობის შესაძლებლობაა უზრუნველყოფილი, მაგალითად: პოლონეთში, ლიეტუვაში, ლატვიაში, სლოვაკეთსა და ბულგარეთში. უფრო ნათელი მაგალითისთვის, ხორვატიაში ქორწინება კონსტიტუციაში განმარტებულია, როგორც ქალისა და კაცის თანაცხოვრება.

3. ევროკავშირში ინტეგრაცია რელიგიას დაეპყრებინებს

ევროკავშირის წევრი ქვეყნები არიან მართლმადიდებლური სამყაროს ისეთი მნიშვნელოვანი ქვეყნები, როგორცაა საბერძნეთი, კვიპროსი, რუმინეთი, ბულგარეთი (40 მილიონამდე ადამიანი). ამასთან, ევროკავშირში გაწევრების კანდიდატი ქვეყნის – სერბეთის მოსახლეობის უმრავლესობა მართლმადიდებელია. შესაბამისად, ევროკავშირში გაწევრებას ზემოაღნიშნული ქვეყნების მართლმადიდებლური ეკლესიისთვის, ისევე, როგორც ევროკავშირის წევრი და კანდიდატი ქვეყნების მართლმადიდებელი მოსახლეობისთვის, არანაირი საფრთხე არ შეუქმნია.

თუ განვიხილავთ მორწმუნეთა სტატისტიკას ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში, აქაც საინტერესო ფაქტებს წავაწყდებით. მაგალითისთვის, პოლონეთის მოსახლეობის 87% საკუთარ თავს ეკლესიის აქტიურ მიმდევრად და მორწმუნედ თვლის.

ევროკავშირი უფრთხილდება და პატივს სცემს თითოეული ადამიანის რწმენის თავისუფლებას. ევროკავშირის ქვეყნებში ეკლესიისა და სახელმწიფოს ურთიერთობები ინდივიდუალურად, ეროვნულ საკანონმდებლო დონეზე რეგულირდება, ასევე განსხვავებულია ეკლესიის როლი საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ქვეყნების მიხედვით.

4. ევროკავშირში ინტეგრაცია ვერ გამრქმლდება ოკუპირებული ტერიტორიებით

ევროკავშირი მტკიცედ უჭერს მხარს საქართველოს საერთაშორისოდ აღიარებულ საზღვრებში, მისი შემადგენელი ცხინვალისა და აფხაზეთის რეგიონებით და აღნიშნული საკითხი გადახედვას არ ექვემდებარება. სამართლებრივი თვალსაზრისით, ევროკავშირში გაწევრება ნიშნავს მისი საერთაშორისოდ აღიარებული საზღვრებით, რა თქმა უნდა, აფხაზეთის და ცხინვალის (ამჟამად ოკუპირებული) რეგიონებთან ერთად.

არსებობს არაერთი ქვეყნის მაგალითი, რომლებსაც ნატოსა და ევროკავშირში გაწევრების დროს ტერიტორიული და საზღვრების პრობლემები ჰქონდათ. მაგალითად, შვეიცარია განვიხილოთ კვიპროსი, რომელიც 2004 წელს გახდა ევროკავშირის წევრი სახელმწიფო. არსებულ კონფლიქტს ევროკავშირში ინტეგრაციის არც ერთ ეტაპზე არ დაუყენებია კვიპროსის სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის საკითხი კითხვის ნიშნის ქვეშ.

5. ევროპულ უნივერსიტეტებში სწავლა რიგითი მოქალაქეებისთვის არ არის ხელშესაზღვრელი

საქართველო-ევროკავშირის მრავალმხრივი ურთიერთობების ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი მიმართულება განათლებაა. 1992 წლიდან დღემდე, ევროკავშირის მხარდაჭერით განხორციელებული პროგრამები მიმართულია საქართველოში განათლების ყველა საფეხურის გაძლიერებისკენ და მოიცავს საგანმანათლებლო სფეროს თითქმის ყველა ასპექტს: სკოლამდელ, საშუალო და უმაღლეს განათლებას.

განათლების სფეროში საქართველო-ევროკავშირის თანამშრომლობის ერთ-ერთი ყველაზე გამორჩეული პროგრამა, თავისი ხანგრძლივობით, მასშტაბურობითა და წარმატებით არის Erasmus + (ერასმუს პლუსი).

ამჟამად, ერასმუსის პროექტებში საქართველოს 39 უნივერსიტეტია ჩართული, რომლებთანაც 100-ზე მეტი პროექტი განხორციელდა. აღიჭურვა ლაბორატორიები, ბიბლიოთეკები, ითარგმნა და გამოიცა სახელმძღვანელოები, ჩატარდა 300-ზე მეტი კონფერენცია.

ერასმუსის გაცვლითი პროგრამების რაოდენობით, საქართველო ერთ-ერთი ყველაზე წარმატებული ქვეყანაა. 2018 წლის მონაცემებით, საქართველო 2000-მდე სტუდენტით, პროგრამაში მონაწილე 131 ქვეყანას შორის, პირველ ათეულში მეექვსე ადგილზეა.

ევროკავშირის საგანმანათლებლო პროგრამებში მონაწილეობა ყოველთვის იყო და არის გამჭვირვალე პროცესი და მასში მონაწილეობა შეუძლია საქართველოს ნებისმიერ სტუდენტს, თუ ის აკმაყოფილებს და ჯეროვნად მისდევს საუნივერსიტეტო და პროგრამის განაცხადის ფორმას.

6. ქართული კომპანიები ვერ დააკმაყოფილებენ ევროკავშირის სტანდარტებსა და რეგულაციებს

ასოცირების ხელშეკრულებაზე ხელის მოწერამდე, ევროკავშირში წარმოებული პროდუქცია დაუბრკოლებლად შემოდის ქართულ ბაზარზე, მისი მაღალი ხარისხიდან და სურსათის უვნებლობის მაღალი სტანდარტებიდან გამომდინარე. 2014 წელს ხელმოწერილი ასოცირების შეთანხმება ქართველ მეწარმეებს ეხმარება ევროკავშირის სტანდარტებზე ეტაპობრივად გადასვლაში, რაც ნიშნავს, რომ საქართველოში წარმოებული პროდუქცია იქნება მაღალი ხარისხის და კონკურენტუნარიანი არა მხოლოდ ქართულ ბაზარზე, არამედ ევროპულ და სხვა საერთაშორისო ბაზრებზეც.

გასათვალისწინებელია ის გარემოება, რომ აღნიშნული სტანდარტის მისაღწევად, ქართველ მეწარმეებს ეძლევათ გარკვეული პერიოდი და ევროკავშირი გამოყოფს საქართველოსთვის ფინანსური დახმარების ინსტრუმენტებს, რათა გაიზარდოს წარმოებული პროდუქტის ხარისხი, მიწოდების სტაბილურობა და კონკურენციული გარემო.

ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის ამოქმედების შედეგად (DCFTA), რომელიც ევროკავშირთან გაფორმებული ასოცირების ხელშეკრულების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ნაწილია, 2017 წლის მონაცემებით 2012 წელთან შედარებით ევროკავშირის ბაზარზე ექსპორტი 86%-ით არის გაზრდილი.